

რედაქცია

კლავინის პროსპექტზე. ა. გ. შუბინის ხელგამა...
საქართველოს...
საქართველოს...
საქართველოს...

დროება

გამოდის ყოველ-ღამე ოსმალეთის გარდა

შანი განსახლების

დიდი ხანობა მხოლოდ 1 კმ., ნეკლეტის ხე...
საქართველოს...
საქართველოს...

საგარეო სახლი

„ამათა კ. და ს. პაპოვებისა“

მოსკოვში

მანტორა იმყოფება ტუზნეის ხილზე, ა. ს. პაპოვის სახლებში.

პატივი გვაქვს ვაცნობოთ საზოგადოებას, რომ ჩვენი ფირმის ჩაის სა-
ვაჭროთ, გაემართეთ საკუთარი მალაზიები ქვემო-მოყვანილ ქალაქებში:

- ხარკოვში — პენგროვის ქუჩაზე, საკუთარს სახლში.
თბილისში — ბალაიხის პროსპექტზე, მირიანოვის სახლებში.
სამბატოვოში — ბალაიხის მარსკაის ქუჩაზე, ვაჭრის მოგენის სახლში.

როგორც ამ მალაზიებში, აგრეთვე პატივგაზრდაში, ვარშავაში და
სამბატოვოში ჩვენი მალაზიებში, ჩაი აწონილია გირვანქებთან, ნახევარ და მეოთხედ
გირვანქებთან და გაიგზავნება ყოველგვან უმთავრესი მალაზიებში, რომელიც
იმყოფება მოსკოვში მარსკაის ქუჩაზე, საკუთარს სახლებში. (30-19)

ტელეგრაფი

Table with telegraph rates: კაბარაშვლის ბირჟა, 21 სექტემბ.
ბანკის ბილეთები: 2ან. კაპ.
პირველი გამოცემისა — 96-87
მეორე — — — 93-87
მესამე — — — 94-12
მეოთხე — — — 93-62
აღმოსავლეთის პირე. — 91-25
აღმოსავლეთის მეორე 91-12
აღმოსავლეთის მესამე 91-25
ოქრო, 1/2 იმპერიალი 7-65
შინაგანის 5% სესხი ბილეთები:
მს. კაპ.
პირველი სესხის — 226-25
მეორე სესხის — 220-25
1 მანეთი ღირს:
ლონდონი — 25-94 პენსი
ბერლინი — — — — პფენიგი
ბამბურლი — 221-25 ცენტი
პარიზი — 274-25 სანტიმი
აქვასის კერასინი — — — —

ლობას და საუბარს; ჩვენი თითო-
როდღა მეცნიერი გზას უჩვენებდნენ,
წინ მიუძღოდნენ იმათ, როცა ადგი-
ლობრივს რასმე იკვლევდნენ; აქაც
და მუთაისშიაც მიწვევა, პატივისცემა
და მასპინძლობა, რამდენადაც შეგვეძ-
ლო, არ დაგვიკლიოთ; ერთი სიტყვით,
ყველანი თავს ვეფლებოდით.

თითონ სტუმრები, არხეოლოგე-
ბი ალტაცებულნი ბრუნდებოდნენ შინ,
არა თუ მარტო ჩვენი ბუნების სიმ-
შვენიერითა და სიმდიდრით, არა თუ
მარტო არხეოლოგიურის მხრით სიმ-
დიდრითა, არამედ ჩვენი გულ-უხვო-
ბით ჩვენი სტუმართ-მოყვარეობით,
ჩვენი თანაგრძობითა და პატივის-
ცემით. „ასე კარგათ არც ერთს წინა
ოთხ კრებაზე არ ვყოფილვართ მიღე-
ბულიო! არც ერთს სხვა ქალაქს და
ხალხს არ გამოუცხადებიათ ჩვენი
იმდენი თანაგრძობა, რამდენიც აქ
გამოგვიცხადესო!“ — ეს არის იმათი სა-
კუთარი სიტყვები.

რა არის ამი მიზეზი? რათ თან-
უგრძობდა ჩვენი ხალხი ასე მხურვა-
ლეთ არხეოლოგებს?

აღვიღად გასაგებია ეს მიზეზი:

არხეოლოგია ძველებურ დროს
იკვლევს, ძველ ხალხების ცხოვრებას,
ზნეს, ხასიათს, იმათ განათლებასა და
ხელოვნებას, ჩვეულებას, მოღვაწეო-
ბას. და ჩვენი აწმყო ისეთია, რომ,
თუ ამ ძველზე არ დაემყარდით, თუ
ეს ძველი არ შევისწავლეთ, თუ ჩვე-
ნი წარსული არ გაიცანით, უამისოთ
ჩვენი წარმატება, ჩვენი მომავალი
ცხოვრება შეუძლებელია, წარმოუდ-
გენელია.

მხოლოდ „უკულო ლიდერალები“,
მხოლოდ გონებით ბრძანი ამბობენ,
რომ წარსულთან ჩვენ არაფერი კავ-
შირი არ უნდა გვქონდესო, ამ წას-
რულოს ფარდა უნდა მივაფაროთო,
და მომავალს უნდა შეუდგეთო.

ისტორიკოსებმა დიდი ხანია დაამ-
ტკიცეს და კომპროტებად ჩათვალეს,
რომ ხალხი, რომელიც თავის წარ-

სულთან კავშირს გასწყვეტს, რომე-
ლიც თავის წარსულ ისტორიას დაი-
ვიწყებს, ის ხალხი, აღრე იქნება თუ
ვეიან დაისჯებაო, ვერასოდეს ვერ
გახარებს, თავის ნაციონალურ სახეს
დაკარგავსო.

იმიტომ მივეცებთ ჩვენ ასეთის
თანაგრძობით არხეოლოგიურ კრე-
ბას, რომ ეს მეცნიერთა კრება ცდი-
ლობს ჩვენ წარსულთან გაცნობას,
ჩვენ ძველ ცხოვრების გამოკვლევას;
და ამით ის ეხმარება ჩვენ მომავალ
წარმატებასა და კეთილ-დღეობის
გზაზე დაყენებას.

აი იმიტომაც ასე გულ-ნაკლულად
ვეთხოვებით ამათა და წმიდის გუ-
ლის, ძმურის თანაგრძობით მადლო-
ბას ესწირათ იმ ღვაწლისთვის, რო-
მელიც იმათ ჩვენი სამშობლოს შეს-
წავლისათვის დასდეს...

მართული წარმოდგენა არხეოლო-
გებისათვის.

წუხელ საღამოს ქართულ დრამა-
ტიულ საზოგადოებამ გამართა წარ-
მოდგენა, რომელზედაც მიპატივებულ-
ნი იყვნენ არხეოლოგიურ კრების
წევრნი.

რადგან სტუმრები უცხო ქვეყნის
ხალხი იყო, რომელთაც ქართული
არ ესმოდათ, ამისათვის ითამაშეს
უფრო თვალათვის საჩინო პიესები
და ისეთი სცენებიც წარმოუდგინეს,
რომლებშიაც ჩვენი ხალხის ზნე და
ხასიათი იხატებოდა.

„ბიძისთან გამოხუმრება“, „მათი-
კო“ და „რაც გინახავს, ვეღარ ნახავ!“
სწორეთ ამ გვარი პიესები არიან. „მა-
თიკოსი“ წარმოადგინეს მხოლოდ მე-
სამე მოქმედება და პირველი მოქმედება
პიესისა „რაც გინახავს, ვეღარ ნა-
ხავ!“

თითქმის ყველა ტიპები ჩვენი
ცხოვრებიდან გამოყვანილია ამ პიე-
სებში: არის ძველი მებატონე თავა-
დი, გლეხი, სომეხი, გლეხის ქალები,
და სხვ. და სხვ.

და რამდენადაც ეტყობოდათ, სტუმ-
რები მართლა კმაყოფილნი დარჩნენ
წარმოდგენისა; თუმცა არა ესმოდათ-
რა, მაგრამ თვალთ ჰხედავდნენ და
ესმოდათ—თუ რა ამბავი ხდებოდა
სცენაზე. მ. აბაშიძის (სომხის როლ-
ში), ქალბ. აბაშიძე—საფაროვისა („ბი-
ძისთან გამოხუმრებაში“) და ნ. ბა-
ბუნის (მოხუცებულ დედა-კაცის
როლში) თამაში მხურვალე ტაშის
კერით დასაჩუქრეს სტუმრებმა.

მეორე ანტრაქტის წინ თ. აკაკი
წერეთელმა თავისებურის გრძობით

წაიკითხა ის ლამაზი ლექსი „სალამი“,
რომელიც გუშინდელს ჩვენს გაზეთ-
ში იყო დაბეჭდილი. სტუმრები ალტა-
ცებულნი იყვნენ თ. აკ. წერეთლის
კითხვის მანერითა და ქართულ ენის
გარმონიით. ამათ დაურვიდა ეს ლექ-
სი ქართულად და რუსულად ნა-
თარგმნიც, ცალკე თაბახზე დაბეჭდი-
ლი.

თ. აკაკის შემდეგ გამოვიდა თ.
დ. მრისთავი და ამანაც ჩინებულად
წაიკითხა ბატ. ტხარავესკისაგან ამ შემ-
თხვევისათვის დაწერილი რუსული
ლექსი, რომელიც აგრეთვე დაური-
გეს არხეოლოგიურ ძრების სტუმ-
რებს.

დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა
სტუმრებზე ჩვენებურმა ლექურმა. რა-
ღაც ბედით ისეთი მოლექურებიც
მოგროვდნენ ამ საღამოს, რომ, არა-
თუ სტუმრებს, სვენც გაგვაკირვეს
თავიანთ ფეხის ნოქნილობით და
გრაციით. ამ მოთამაშეებში პირვე-
ლი ადგილი ეჭირათ თ. ტ. მ—ს,
ჩ—ოეს, ფ—ს, ა—სას და ა. მ—ეს.

ნ. ბაბუნის სიმღერაც ძალიან
მოეწონათ, თუმცა ამ საღამოს ეს
ჩვენი მომღერალი, როგორც ეტყო-
ბოდა, გუნებაზე არ ყოფილა და თავისებურის
ეშხით ვერ მღეროდა.

წარმოდგენის გათავების შემდეგ,
სტუმრები ბუფეტში იყვნენ მიპატი-
ვებულნი, სადაც იმათ ცივი ვახშამი
ჰქონდათ დამზადებული. აქ თ. აკაკი
წერეთელმა მართველ საზოგადოების
—მასპინძლების მხრით უთხრა სტუმ-
რებს მოკლე სიტყვა, რომელიც საუ-
ბედურათ ჩვენ დღეს აქ ვერ
მოგვყავს.

ამ სიტყვის პასუხად გრაფ შვაროვი-
მა სიტყვა მოკლე სიტყვა, რომელ-
შიაც ის აზრი გამოხატა, რომ ეს თქვე-
ნი ძველის-ნაშთებით მდიდარი ქვეყა-
ნა სწორეთ იმისთანა სტუმრის-მოყვა-
რე ხალხით ყოფილა დასახლებული,
როგორც ამის სიმშვენიერეს შეჭფე-
რის და როგორიც საჭიროაო ამ
ველ ნაშთების გამოსაკვლევადო,
რადგან ვერც მთავრობა და ვერც
კერძო პირი, თუ თვითონ ხალხი არ
დაეხმარა, აქ ვერას გააწყობსო. და
ამ პატივისცემისა და თანაგრძობისა-
თვის განუსაზღვრელ მადლობას გწი-
რავს თქვენ ჩვენი კრებაო.

გრ. შვაროვის შემდეგ, მოსკოვის
უნივერსიტ. პროფეს. ილოვანსკიმაც
სიტყვა რამდენიმე სიტყვა ქართველ და
რუსის ხალხის მსგავსებაზე: თქვენც
იეთივე ალტაცებული, პურ-მარლია-
ნი, გულ-ღია ხალხი ყოფილხართ,
როგორც ჩვენაო და ამის გამო იმე-

